

Usein kysytyt kysymykset

Arvioinnit

1. Keille arvioinnit toteutetaan?

Arviointi toteutetaan nimetyissä toimipaikoissa kaikille 2016/2017 syntyneille lapsille riippumatta siitä, kuuluvatko he koe- tai verrokkiryhmään tai jäävätkö niiden ulkopuolelle.

Poikkeustapaukset (Katso myös kysymykset 2. ja 3.):

- Lasta ei arvioida, mikäli huoltaja on sen erikseen kieltänyt.
- Suurien kuntien yksiköissä, joissa ei tehty arviointeja syksyllä 2021 arvioidaan tänä vuonna vain ne lapset, joille tutkimusryhmä on lähettänyt arviointitunnukset.

Arviointiin osallistuvat siis myös

- varhennetun esiopetuksen (pidennetyn oppivelvollisuuden) piiriin kuuluvat lapset, sekä
- kuntaan vastikään muuttaneet, vuonna 2016/2017 syntyneet lapset, jotka ovat vielä tällä hetkellä koe- ja verrokkiryhmien ulkopuolella.

Jos yhdessä ryhmässä on eri-ikäisiä lapsia, toteutetaan arviointi vain 2016/2017 syntyneille lapsille.

2. Miten arviointi toteutetaan, jos lapsi on samaan aikaan kahdessa päiväkodissa?

Jos lapsi on samaan aikaan kahdessa päiväkodissa esim. vuoroasumisen takia, arviointi tehdään vain yhdessä päiväkodissa. Jos molemmat päiväkodit ovat kokeilupäiväkoteja tai molemmat verrokkipäiväkoteja, voi arvioinnin tehdä kummassa tahansa. Jos toinen on kokeilupäiväkoti ja toinen verrokkipäiväkoti, suosittelemme tekemään arvioinnin kokeilupäiväkodissa.

3. Tehdäänkö arviointi lapsen kanssa, joka on kirjoilla toisessa kunnassa?

Jos lapsi on kirjoilla toisessa kunnassa kuin missä hän on päiväkodissa/esiopetuksessa (esim. ostopalveluna), arvioinnin tekeminen lapsen kanssa on toimipaikan harkittavissa. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta maksetaan kunnille korvauksia kunnan omien lasten perusteella, joten arviointia ei tässä tapauksessa veloiteta tekemään. Arvioinnin tekemiseen ei kuitenkaan ole estettä, ja mitä enemmän lapsia arviointeihin osallistuu, sitä tarkempaa tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista saadaan.

4. Kuka voi toimia arvioijana?

Arvioinnit tekee ensisijaisesti esiopetuksen tai varhaiskasvatuksen ryhmässä työskentelevä opettaja, joka tuntee lapsen parhaiten. Jos tämä ei ole mahdollista tai aiheuttaa kohtuutonta häiriötä toiminnalle, tai lapsia on yhdellä opettajalla paljon, voi myös muu kasvatus- ja opetushenkilökuntaan kuuluva (esim. lastenhoitaja tai erityisopettaja) toteuttaa arviointeja. Ensisijaisen tärkeää on se, että arviointeja tekevät vain arviointikoulutuksen suorittaneet henkilöt.

5. Miten arvioinnit toteutetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten kanssa?

Tähän on laadittu koulutusmateriaaleihin erillinen ohjeistus. Katso ”Erityisen tuen lasten ja S2-lasten arvioinnin ohjeistus”.

6. Miten arvioinnit toteutetaan niiden lasten kanssa, jotka eivät puhu suomea/ruotsia?

Tähän on laadittu koulutusmateriaaleihin erillinen ohjeistus. Katso ”Erityisen tuen lasten ja S2-lasten arvioinnin ohjeistus”.

7. Saako yhden ryhmän arviointeja tehdä useampi henkilö?

Arviointeja saa tehdä yhdessä ryhmässä useampi henkilö, kunhan jokainen heistä on suorittanut arviointeihin perehdyttävän koulutuksen.

8. Saavatko päiväkodit alkumittauksen tulokset tietoonsa?

Valitettavasti emme voi antaa opettajille alkumittauksen tuloksia sellaisenaan, koska se rikkoisi tietosuojasopimustamme. Arviointia tehtäessä opettaja voi kuitenkin saada arvokasta ensikäden tietoa lapsen tasosta, jota saa tietysti vapaasti hyödyntää suunnittelussa ja jakaa lapsen vanhempien kanssa.

9. Suoritetaanko arviointi kaikille ryhmän lapsille vai riittääkö, jos opettaja arpoo heistä muutaman?

Ei riitä, arviointi tulee suorittaa ryhmän kaikille lapsille.

10. Voiko arvioijia kouluttaa esim. sairauspoissaolojen varalle?

Kyllä voi.

11. Voiko arvioinneissa olla mukana lapsen avustaja?

Lapsen avustaja voi osallistua arviointeihin, jos se on tarpeen. Avustaja ei voi kuitenkaan neuvoa lasta tehtävien suorittamisessa. Tieto avustajan läsnäolosta täytetään arvioinnin loppuvaiheessa. Lisätietoa avustajan käytöstä arvioinneissa on koottu erilliseen ohjeistukseen erityislasten ja S2-lasten arvioinnista.

12. Voiko huoltaja kieltää lapsen arvioinnin?

Voi. Arvioinnin toteuttamisesta kaikille kohdejoukon lapsille on kuitenkin säädetty laissa ja se on tärkeää kokeilun arvioinnin onnistumiseksi. Tästä voidaan informoida vanhempia. Vanhemmilta ei kuitenkaan pyydetä suostumusta arviointien tekemiselle, vaan kieltäytyminen vaatii aloitteellisuutta. Myös lapsi itse voi kieltäytyä arvioinnin tekemisestä. Mitään ei myöskään tehdä vanhemmilta salassa. Luotamme päiväkotien henkilökunnan arvostelukykyyneen, kuinka paljon vanhempia kannattaa suostutella.

13. Voiko vieraskieliselle lapselle kääntää tehtävät lapsen omalle äidinkielelle?

Jos lapsen suomen tai ruotsin kielen taito ei ole riittävä tehtävänannon ymmärtämiseen, voi arvioinnissa olla mukana tulkkaava avustaja, jos sellainen on päiväkodissa normaalisti käytössä. Tieto avustajan läsnäolosta täytetään arvioinnin loppuvaiheessa. Arvioinnin toteutuksesta vieraskielisille lapsille on myös laadittu erillinen ohjeistus.

14. Voiko arvioinnin osiot tehdä eri järjestyksessä?

Lapsen kanssa tehtävät osiot tehdään alkuperäisessä järjestyksessä. Arvioijan täyttämän kolmannen osion (lapsen sosiaaliset taidot ja toiminta ryhmässä) voi tehdä vapaasti ennen tai jälkeen arvioinnin, myös esim. toisena päivänä.

15. Miten lapsen sosiaalisia taitoja ja toimintaa ryhmässä arvioidaan viimeisessä osiossa, jos arvioija ei tule lapsen omasta ryhmästä?

Osion täyttää silloin lapsen tunteva henkilö omasta ryhmästä. Tämä mainitaan kommenttikentässä "Lisätiedot testitilanteesta" -kohdassa.

16. Millä kielellä arviointi toteutetaan?

Lähtökohtaisesti lapsen arviointi tapahtuu päiväkodin kielen mukaan (suomi tai ruotsi), myös vieraskielisten lasten tapauksessa. Kyseessä on seurantatutkimus, jossa lapsen kehittyvää kielitaitoa seurataan. Jos lapsen suomen tai ruotsin kielen taito on vielä heikko, voidaan arviointia mukauttaa (katso ohjeistus "Erityisen tuen lasten ja S2-lasten arviointi").

Mikäli lapsi on suomen- tai ruotsinkielinen, mutta osallistuu kielikylpypäiväkodin toimintaan, arvioidaan lapsi hänen vahvimmalla kielellään, siis käytännössä kotikielellään. Silloin myös opettajat täyttävät viimeisen osion arvioinnissa käytetyllä kielellä, tarvittaessa työtoverin avustamana.

17. Mitä jos emme ehdi tehdä arviointeja annetun aikataulun puitteissa?

Arviointeihin on varattu aikaa kaksi viikkoa, jonka lisäksi niitä on mahdollista täydentää sitä seuraavan kahden viikon aikana esim. lasten tai henkilökunnan poissaoloista johtuen. Jos aikataulu tuottaa haasteita, kehotamme ensisijaisesti olemaan yhteydessä kuntaan esim. sijaisten järjestämiseksi.

ViLLE-alusta

18. Miten toimin, jos lapselta puuttuu ViLLE-tunnus?

Ohjeistus löytyy osoitteesta <https://www.oppimisanalytiikka.fi/hankeinfot/eskarikokeilu/>.

19. Miten pyydän ViLLE-tunnuksen lapselle, jolla ei ole suomalaista henkilötunnusta?

Seurantatutkimukseen osallistuvat vain lapset, joilla on suomalainen henkilötunnus, eli lapselle ei silloin pyydetä tunnusta. Jos haluat kuitenkin tehdä lapsen kanssa arvioinnin (esim. päiväkotikerää omiin tarpeisiinsa tietoa lapsen osaamisesta), voit tehdä sen demosivulla ilman tunnuksia. Arviointi ei tällöin tallennu tai välity tutkimusryhmälle.

20. Ovatko vastaukset tehtäviin varmasti tallentuneet?

Tehtävät tallentuvat automaattisesti sitä mukaa, kun arviointia tehdään. Päävalikossa tehdyt tehtävät näkyvät keltaisina.

21. Miten toimin, jos olen tehnyt virheen arvioinnin täytössä?

Mahdollisia arvioijan tekemiä virheitä arvioinnin täytössä (esim. lisätietoja testitilanteesta -kohta on raksittu väärin tai arvioijan nimen tilalle on täytetty lapsen nimi) voi korjata myöhemmin itse kirjautumalla uudestaan sisään lapsen tunnuksella. Viimeisin versio jää aina voimaan.

22. Miten toimin, jos olen tehnyt arvioinnin väärän lapsen tunnuksella?

Lähetä asia tiedoksi tutkimusryhmälle osoitteeseen eskarikokeilu@vatt.fi. Voit tässä tapauksessa tehdä lapsen A arvioinnin lapsen B tunnuksella, ja lapsen B arvioinnin lapsen A tunnuksella. Tutkimusryhmä korjaa virheen arviointien päätyttyä.

Muuta

23. Kuka voi olla toimipaikan yhteyshenkilö?

Yhteyshenkilön kannattaa olla sellainen, joka on parhaiten perillä päiväkodin asioita, esim. johtaja. Yhteyshenkilön ei tarvitse toimia arvioijana.

24. Miten huoltajia tiedotetaan arvioinneista ja seurantatutkimuksesta?

Huoltajille valmistellaan seurantatutkimuksesta (ml. siihen kuuluvista arvioinneista) infokirje sekä tietosuojailmoitus. Dokumentit tulevat löytymään kokeilun nettisivuilta (<https://www.oppimisanalytiikka.fi/hankeinfot/eskarikokeilu/>) josta ne voi ladata ja lähettää huoltajille. Päiväkoteja tiedotetaan asiasta, kun se on ajankohtainen.

25. Miten koe- ja verrokkitoimipaikat on valittu suurissa kunnissa?

Koe- ja verrokkitoimipaikat on arvottu kelpoisten yksiköiden joukosta. Noin 40 % toimipaikoista arvottiin koeryhmään ja loput verrokkiryhmään. Arvioinnit toteutetaan vain arvontaan osallistuneissa toimipaikoissa (kunnille on toimitettu listat kyseisistä toimipaikoista).

26. Miten koe- ja verrokkitoimipaikat on valittu pienissä kunnissa?

Koeryhmään valituissa kunnissa kokeilutoimintaa järjestetään kuntien ilmoittamissa kelpoisissa toimipaikoissa. Sekä koe- että verrokkikunnissa arvioinnit toteutetaan kuitenkin kaikissa päiväkodeissa, joissa on 2016/2017 syntyneitä lapsia (kunnille on toimitettu listat kyseisistä toimipaikoista).

27. Voivatko kokeilu- ja verrokkitoimipaikat vaihtua kesken kokeilun?

Kokeilu- ja verrokkitoimipaikat eivät vaihdu kesken kokeilun.